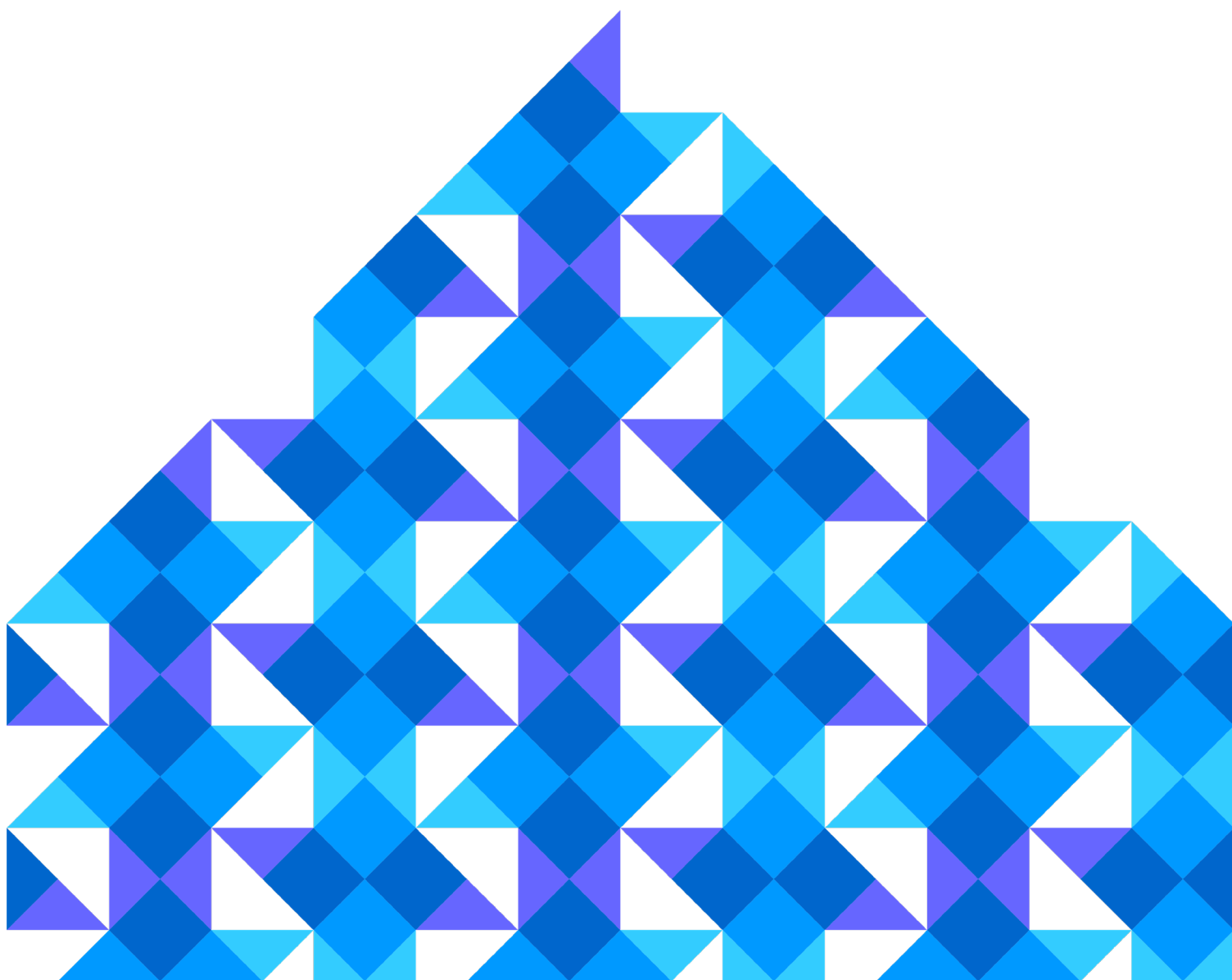

Förslag till nationell uppföljning av tolktjänsten samt ny fördelnings- nyckel för statsbidraget till regionerna för tolktjänst

Slutredovisning av uppdraget att inrätta en nationell
funktion för samordning av tolktjänsten

Myndigheten för delaktighet arbetar med att främja, guida och stödja samhällets aktörer att genomföra sina uppdrag utifrån hela befolkningens behov och förutsättningar.

Myndigheten för delaktighet, 2026

Förslag till nationell uppföljning av tolktjänsten samt ny fördelningsnyckel för statsbidraget till regionerna för tolktjänst

Nummer 2026:6

ISBN: 978-91-990304-8-7

Publikationen finns att ladda ner från myndighetens webbplats www.mfd.se.

Alternativa format kan beställas från Myndigheten för delaktighet.

E-post: info@mfd.se

Telefon: 08-600 84 00

Förord

Det är med stolthet som Myndigheten för delaktighet har fått regeringens förtroende att förbereda för sin nya uppgift att vara en nationell funktion för tolktjänsten för döva och personer med hörselnedsättning eller dövblindhet. En plan för funktionens arbete redovisades till regeringen i september 2025. En grundläggande uppgift för funktionen kommer att vara att följa upp tolktjänsten och att initiera utvecklingsinsatser i samverkan med berörda aktörer. Detta är ett angeläget arbete för att i enlighet med det funktionshinderspolitiska målet och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning skapa förutsättningar för tolkanvändare att vara fullt delaktiga i samhället på jämlika villkor som andra i ett samhälle med mångfald som grund.

Tolktjänsten har utretts vid ett flertal tillfällen utan att några avgörande åtgärder för att utveckla tolktjänsten har genomförts. Ett hinder på vägen har varit att området präglas av brist på data för att på ett objektivet och långsiktigt sätt få kunskap om hur levnadsvillkoren för målgruppen för tolktjänsten ser ut eller hur ansvariga huvudmän för tolktjänsten bedriver verksamheten.

En avgörande förutsättning för att kunna följa levnadsvillkoren för tolkanvändare och åstadkomma en samlad nationell uppföljning av tolktjänsten är att få tillgång till data om tolkanvändning hos de ansvariga huvudmännen regionerna. Detta förutsätter i sin tur att MFD får ett tydligt mandat att kunna samla in och analysera dessa data och annan kunskap hos myndigheten och återkoppla till berörda huvudmän. Detta skapar också förutsättningar för staten att kunna följa och styra det statsbidrag som årligen betalas ut till regionerna för tolktjänsten men utgör även ett värdefullt underlag för ansvariga aktörer att i sin tur kunna utveckla sina verksamheter i riktning mot det funktionshinderspolitiska målet.

De förslag som MFD lämnar i denna rapport avslutar myndighetens förberedande inrättandeuppdrag och pekar samtidigt ut en riktning för hur den nationella funktionen för samordning av tolktjänsten kan bidra till en långsiktig och stabil utveckling av tolktjänsten.

Liljeholmen i februari 2026

Anders Kessling
Generaldirektör

Innehåll

1. Sammanfattning	5
MFD:s förslag till en modell för nationell uppföljning av tolktjänsten	5
MFD:s förslag till en ny nyckel för fördelning av statsbidraget till regionerna	6
2. Inledning	7
2.1. Uppdraget att förbereda inrättandet av en nationell funktion för samordning av tolktjänsten	7
2.2. Uppdragets genomförande	7
2.3. Rapportens disposition.....	8
3. Nationell uppföljning av tolktjänsten.....	9
3.1. Nationell statistik över tolktjänsten saknas	9
3.2. Uppdraget till MFD	10
3.3. Behov av en utvecklad nationell uppföljning.....	10
3.4. Betydelsen av mikrodata	11
3.5. Betydelsen av månadsdata	11
3.6. Rättsliga förutsättningar för ett samlat uppföljningssystem	12
3.7. Olika modeller för datainsamling	13
3.8. Förslag till modell för nationell uppföljning.....	17
4. Fördelning av statsbidraget för tolktjänst.....	21
4.1. Bakgrund till statens finansiering av tolktjänsten och fördelning av statsbidraget.....	21
4.2. Principer för ny fördelningsnyckel för statsbidraget	23
4.3. Uppföljning av fördelningsnyckeln	27
4.4. Statsbidraget bör regleras i en särskild förordning	28
4.5. Övergångsregler bör tillämpas	28
Referenser	30
Bilagor.....	32
Bilaga 1. Trestegsmodellen för säkert dataflöde – från regionernas system till anonymiserad statistik hos MFD.....	32
Bilaga 2. Beställning till IT-avdelningen – uttag av tolkdatafil (mikrodata)	35

1. Sammanfattning

I denna rapport slutredovisar Myndigheten för delaktighet (MFD) regeringens uppdrag till myndigheten att förbereda inrättande av en nationell funktion för samordning av tolktjänsten (S2025/00800). Syftet med den nationella funktionen är att stärka förutsättningarna för löpande uppföljning och långsiktig utveckling av tolktjänstens olika delar. MFD lämnar i rapporten förslag till en ny fördelningsnyckel för att fördela statsbidraget för tolktjänst till regionerna samt förslag till en modell för nationell uppföljning av tolktjänsten.

MFD:s förslag till en modell för nationell uppföljning av tolktjänsten

Uppföljningen av tolktjänsten bör enligt MFD utgå från målet för funktionshinderspolitiken, som innebär att med utgångspunkt i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning skapa förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att vara fullt delaktiga i samhället på jämlika villkor som andra i ett samhälle med mångfald som grund. Ett syfte med uppföljningen av tolktjänsten är således att följa hur tolktjänsten bidrar till delaktighet och jämlikhet i levnadsvillkor för döva och personer med hörselnedsättning eller dövblindhet, i detta sammanhang kallade tolkanvändarna. Ett annat syfte är att den nationella uppföljningen ska kunna användas för att styra och följa upp statsbidraget för regionernas tolktjänst. Uppföljningen ska också kunna användas som stöd för huvudmännen som ansvarar för tolktjänst att utveckla sina verksamheter.

MFD föreslår en modell för nationell uppföljning av tolktjänsten som innebär att MFD ska tillhandahålla en nationell analys- och statistikplattform där myndigheten kan erbjuda hantering och anonymisering av data som personuppgiftsbiträde åt regionerna. Det uppföljningskriterium som ska ligga till grund för det nationella uppföljningssystemet för tolktjänst ska utgöras av de krav på dataleverans och den struktur som ingår i en trestegsmodell. Ett villkor för att ta del av det statsbidrag för tolktjänst som betalas ut till regionerna är att regionerna levererar data enligt trestegsmodellen.

Genom att koppla uppföljningskriteriet till trestegsmodellen snarare än till en uttömmande indikatorlista säkerställs att uppföljningen kan utvecklas över tid i takt med nya behov, omvärldsförändringar och politiska frågeställningar. Modellen ger därmed MFD möjlighet att successivt ta fram nya indikatorer, fördjupningar och analyser inom ramen för en och samma datainfrastruktur.

Samtliga regioner har vid dialog och samrådsmöten med MFD uttryckt intresse och vilja att bidra till en samlad nationell uppföljning av tolktjänsten genom att tillhandahålla uppgifter till MFD. Inom ramen för föreliggande uppdrag har MFD genomfört ett försök med att på regionernas uppdrag hantera mikrodata som

personuppgiftsbiträde enligt trestegsmodellen. Flertalet juridiska diskussioner har förts med regionerna kring vilken data som kan lämnas ut. Några regioner har lämnat data men variationen är stor i den data som lämnats. Exempelvis har regionerna gjort olika bedömningar om att lämna ut grundläggande data som ålder och kön.

MFD vill poängtera vikten av att myndigheten får ett tydligt mandat att samla in mikrodata från regionerna för att överhuvudtaget kunna genomföra en samlad nationell uppföljning av tolktjänsten. Det är viktigt att veta hur tolktjänsten genomförs och hur den fördelas, till exempel vilka tolkanvändare som får ta del av tolktjänst, på vilket sätt, till vad och när. Om några regioner väljer att inte leverera sådan data blir uppbyggnaden av ett nationellt uppföljningssystem för tolktjänsten till stora delar ogenomförbart.

MFD:s förslag till en ny nyckel för fördelning av statsbidraget till regionerna

MFD lämnar i rapporten även förslag till principer för en ny fördelningsnyckel för statsbidraget till regionerna för tolktjänst som är prestationsbaserad och utgår från antalet utförda tolktimmar. MFD föreslår att:

- statsbidraget fördelas efter prestation utifrån antalet utförda eller finansierade tolktimmar, exklusive res- och förberedelsetid,
- antalet utförda tolktimmar baseras på både vardagstolkning och samordning av tolkning som finansieras av andra aktörer,
- tolktimmar räknas som faktisk arbetad tid (exempelvis två tolkar under en timme motsvarar två tolktimmar),
- tid för ledsagning vid dövblindtolkning på sikt bör ingå i antalet utförda tolktimmar,
- ett villkor för att erhålla statsbidraget är att regionerna tillgängliggör data enligt MFD:s anvisningar för att MFD ska kunna följa upp tolktjänsten på nationell nivå, och att
- fördelningsnyckeln följs upp senast 2031.

Det främsta syftet med den nya fördelningsnyckeln är att statsbidraget ska bidra till att tolktjänstanvändarna kan få sina tolkbehov tillgodosedda i så stor utsträckning som möjligt, utifrån målet för funktionshinderspolitiken om delaktighet i samhället på jämlika villkor. Den föreslagna fördelningsnyckeln bör därför spegla faktisk verksamhetsvolym och även omfatta tolktjänst som finansieras av andra aktörer än den egna regionen. Den föreslagna fördelningsnyckeln har valts efter en samlad bedömning av träffsäkerhet, transparens, legitimitet, rättssäkerhet och administrativ genomförbarhet.

2. Inledning

2.1. Uppdraget att förbereda inrättandet av en nationell funktion för samordning av tolktjänsten

Myndigheten för delaktighet, MFD, fick den 10 april 2025 i uppdrag att förbereda inrättande av en nationell funktion för samordning av tolktjänsten för döva och personer med hörselnedsättning eller dövblindhet (S2025/00800). Syftet med den nationella funktionen är att stärka förutsättningarna för löpande uppföljning och långsiktig utveckling av tolktjänstens olika delar. Den nationella funktionen för samordning av tolktjänsten ska enligt uppdraget:

- ta fram, sammanställa och tillhandahålla information, t.ex. om regelverk till regioner, kommunala och statliga myndigheter och i förekommande fall arbetsgivare och andra aktörer som är ansvariga för att bekosta eller tillhandahålla tolk i olika situationer och information, kunskap och goda exempel i fråga om vad tolkbehov innebär och hur det kan tillgodoses till kommunala och statliga myndigheter och arbetsgivare,
- vid behov samordna utvecklingsinsatser som rör tolktjänsten och dess målgrupp,
- i övrigt samordna och hantera frågor som rör tolktjänsten och dess målgrupp och som inte har en naturlig hemvist hos någon aktör, till exempel att samordna en plan för strategisk kompetensutveckling av tolkar,
- upphandla tolkservice för förtroendevalda i vissa organisationer,
- betala ut statsbidrag till regionerna för tolktjänst,
- ansvara för en samlad nationell uppföljning av tolktjänsten, innefattande insamling av statistik, och sammanställning av aktuell forskning inom området.

MFD ska även analysera och vid behov föreslå de författningsändringar som behövs för att den nationella funktionen ska kunna ta del av och hantera uppgifter från olika huvudmän.

Myndigheten för delaktighet ska därutöver ta fram ett förslag på fördelningsnyckel för att fördela statsbidraget för tolktjänst till regionerna samt förslag på uppföljningskriterier.

2.2. Uppdragets genomförande

I enlighet med uppdraget redovisade MFD den 1 september 2025 en plan för inrättandet av en nationell funktion för samordning av tolktjänsten vid myndigheten. Av redovisningen framgår hur tolktjänstfunktionen ska arbeta och vilka aktiviteter som myndigheten kommer att genomföra inför att funktionen formellt inrättas. MFD bedömde i planen att det är lämpligt att formellt inrätta den

nationella funktionen för samordning av tolktjänsten från och med den 1 mars 2026.¹

Senast den 1 mars 2026 ska MFD lämna en redovisning av den del av uppdraget som avser att ta fram förslag på en fördelningsnyckel och uppföljningskriterier. Denna del av uppdraget redovisas i föreliggande rapport. Arbetet har genomförts i dialog med regionernas tolkcentraler. Utöver löpande dialog med regionernas tolkcentraler har möten med samtliga tolkcentraler hållits den 3 december 2025 och den 15 januari 2026 för att informera och ha dialog om ett utkast till MFD:s förslag. Samråd har också genomförts med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och med de funktionshindersorganisationer som representerar målgrupperna för tolktjänsten.

MFD:s förslag i rapporten bygger på underlag från en konsult, som också har låtit genomföra en rättsutredning².

2.3. Rapportens disposition

Rapporten består av två huvudkapitel. I kapitel 3 redogörs för nationell uppföljning av tolktjänsten och i kapitel 4 beskrivs statsbidraget till regionerna för tolktjänst.

Kapitel 3 inleds med en beskrivning av nuvarande tillgång till nationell statistik över tolktjänsten och behov av en utvecklad nationell uppföljning av tolktjänsten. Därefter redogörs för vilken typ av data som behövs och rättsliga förutsättningar för ett samlat uppföljningssystem samt en genomgång av olika modeller för datainsamling. Kapitlet avslutas med MFD:s förslag till en modell för nationell uppföljning av tolktjänsten.

I kapitel 4 lämnas först en bakgrund till statens finansiering av tolktjänsten och fördelningen av statsbidraget. Därefter presenteras MFD:s förslag till principer för en ny fördelningsnyckel samt förslag till uppföljning och reglering av en ny fördelningsnyckel samt förslag till övergångsregler.

¹ Myndigheten för delaktighet (2025a). Redovisning av uppdrag att förbereda inrättandet av en nationell funktion för samordning av tolktjänsten (dnr 2025/0405-2).

² Myndigheten för delaktighet (2025b). PM Rättsliga förutsättningar för att följa upp tolktjänsten på nationell nivå (dnr 2025/0405-18).

3. Nationell uppföljning av tolktjänsten

I detta avsnitt beskrivs inledningsvis avsaknaden av nationell statistik över tolktjänsten (3.1), uppdraget till MFD (3.2) och behovet av en utvecklad nationell uppföljning av tolktjänsten (3.3). Därefter redogörs för betydelsen av mikrodata (3.4) respektive månadsdata (3.5), rättsliga förutsättningar för ett samlat uppföljningssystem (3.6) samt olika modeller för datainsamling (3.7). Avsnittet avslutas med MFD:s förslag till en modell för nationell uppföljning av tolktjänsten (3.8).

3.1. Nationell statistik över tolktjänsten saknas

Dagens system för tolktjänst för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet är fragmenterat där flera olika aktörer har ansvar för att tillhandahålla och finansiera tolktjänst i olika delar. Det saknas samlad nationell statistik om hur behoven ser ut i regionerna avseende resurser, de faktiska tolkbehoven och tillgången på tolkar. Under cirka tio år, fram till 2019, samarbetade regionernas tolktjänster med företaget Helseplan Nysam AB. De tog fram gemensamma definitioner, publicerade årliga rapporter och utvecklade verksamheten med stöd av insamlad och jämförande statistik.³ Sedan 2019 samlar regionerna in grundläggande statistik varje år genom Tolkcentralernas arbetsledarförening, Talför. Region Örebro sammanställer uppgifterna. Alla regioner deltar i det frivilliga samarbetet och sammanställningen används som internt underlag. 2020 års tolktjänstutredning konstaterade att avsaknaden av en samlad nationell överblick av tolktjänsten och dess utveckling väsentligt försvårar möjligheten till löpande uppföljning och långsiktig utveckling av tolktjänsten i sina olika delar.⁴ Även Tolkjänstutredningen från 2011 pekade i sitt betänkande på behovet av nationell statistikförsörjning och uppföljning samt ett långsiktigt kvalitetsutvecklingsarbete på tolktjänstområdet.⁵

2020 års tolktjänstutredning framhöll att det saknas nationell statistik om exempelvis tolktjänstens kostnader, utvecklingen av antalet tolkanvändare, deras behov av tolk i olika situationer samt tolkanvändning inom olika samhällsområden. Detta gör det svårt att bedöma såväl träffsäkerhet, kostnadseffektivitet, kvalitet som utvecklingsbehov samlat. Utredningen lyfte därför behovet av en nationell samordningsfunktion för tolktjänsten som kan bistå regioner och andra huvudmän med en samlad statistikförsörjning och även initiera datainsamling inom områden där underlag saknas.

³ Den senast publicerade rapporten är Tolkcentraler – nyckeltal 2019 (Nysam, 2020).

⁴ SOU 2022:11. Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet, s. 403 f.

⁵ SOU 2011:83. En samlad tolktjänst, s. 203 f.

3.2. Uppdraget till MFD

I uppdraget att inrätta en nationell funktion för samordning av tolktjänsten framgår att MFD ska lämna förslag på uppföljningskriterier för tolktjänst. Förslaget till uppföljningssystem bör enligt uppdraget bland annat inkludera följande kriterier:

- antalet tolkanvändare uppdelade på kön och ålder,
- omfattning av efterfrågat tolkbehov och tolkbeställning, kategoriserat på kön, ålder och användningsområde,
- antalet aviserade beställningar, kategoriserade på kön, ålder och användningsområde,
- efterfrågade tolkformer och tolkmetoder,
- andelen tolktjänst som utförs som fysisk tolkning respektive tolkning på distans,
- antal inkomna klagomål, samt
- hur regionerna samordnar tolktjänsten.⁶

3.3. Behov av en utvecklad nationell uppföljning

Utgångspunkterna för uppföljning av tolktjänsten bör delvis ha samma utgångspunkter som uppföljningen av funktionshinderspolitiken. Funktionshinderspolitiken har som mål att skapa jämlika levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning, i enlighet med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.⁷ Ett syfte med uppföljningen av tolktjänsten är att följa hur tolktjänsten leder till förbättrade levnadsvillkor för användarna. Målet är att kunna svara på frågor huruvida tolktjänst leder till delaktighet för barn, vuxna, äldre samt för män och kvinnor och flickor och pojkar, liksom för personer som studerar eller arbetar, för utövare av fritidsaktiviteter och kulturaktiviteter eller tolkanvändare som i övrigt deltar i samhällslivet.

Eftersom målgruppen tolkanvändare är få⁸ är det inte möjligt att fånga målgruppen i urvalsundersökningar, såsom exempelvis undersökningen om levnadsförhållanden (ULF) som Statistiska centralbyrån genomför. Uppföljningen behöver därför utformas på ett effektivt sätt för att kunna följa upp tolktjänsten mot det nationella målet för funktionshinderspolitiken.

⁶ Uppdrag till Myndigheten för delaktighet att inrätta en nationell funktion för samordning av tolktjänsten (S2025/00800).

⁷ Prop. 2016/17:188. Nationellt mål och inriktning för funktionshinderspolitiken.

⁸ 2020 års tolktjänstutredning uppskattade antalet tolkanvändare inom regionernas vardagstolkning till 8 200 personer (SOU 2022:11).

Ett annat syfte är att nationell uppföljning ska kunna användas för statlig styrning. Staten vill kunna följa om det statsbidrag som betalas ut för regionernas tolktjänst används för avsett ändamål och på vilket sätt. Uppföljning ska också kunna användas som stöd för huvudmännen som ansvarar för tolktjänst att utveckla sina verksamheter.

Regionerna är enligt regeringsformen (1974:152) självstyrande. Det innebär att regionerna måste följa de ramar som riksdag och regering bestämt, men utöver det ger det kommunala självstyret varje region rätt att fatta självständiga beslut och att ta ut skatt av invånarna för att kunna sköta sina uppgifter. Regionerna har därmed rätt att själva bestämma på vilket sätt tolktjänsten i regionen ska bedrivas och följas upp, och vilken data som kan lämnas ut. MFD är därför beroende av att regionerna levererar data för att kunna utveckla en samlad nationell uppföljning av tolktjänsten. Det är också viktigt att samtliga regioner deltar i utvecklingen och lämnar uppgifter för att en nationell uppföljning ska bli relevant och långsiktig.

MFD bedömer utifrån ovanstående, samt utifrån de kriterier som regeringen pekat ut bör ingå i en sådan uppföljning, att det behövs en samlad nationell uppföljning av tolktjänsten. I det följande utvecklar MFD sitt förslag om en samlad nationell uppföljning.

3.4. Betydelsen av mikrodata

En grundläggande slutsats i arbetet med detta uppdrag är att data på individnivå, så kallad mikrodata, är avgörande både för analysens kvalitet och den långsiktiga utvecklingen av den nationella uppföljningen av tolktjänsten. Statistik som har grupperats eller aggregerats till en högre nivå kan visserligen ge en översiktlig bild av exempelvis volymer, men är inte tillräcklig för att förstå hur tolktjänsten faktiskt används, av vem och i vilka sammanhang. Med aggregerade data kommer uppföljningen inte kunna ligga till grund för vare sig en samlad eller fördjupad analys och heller inte kunna bidra till utveckling av tolktjänstverksamheten.

En särskilt viktig iakttagelse är att det i praktiken inte går att på ett tillförlitligt sätt aggregera data från fler utförare än regioner utan att först utgå från mikrodata. Utan individbaserade data blir det omöjligt att samordna uppgifter mellan olika aktörer, hantera överlappande uppdrag och säkerställa att samma tolkinsats inte räknas flera gånger. Mikrodata behöver utgöra en bärande del av den analytiska infrastrukturen, även om redovisning och rapportering sker i aggregerad form. Till detta kommer att all analys av eventuella felaktigheter eller bedrägerier omöjliggörs utan tillgång till mikrodata.

3.5. Betydelsen av månadsdata

För att öka träffsäkerheten i både den nationella uppföljningen av tolktjänsten och fördelningsnyckeln för statsbidraget, är det viktigt att data levereras från regionerna till MFD varje månad. Den föreslagna modellen som beskrivs i avsnitt

3.8 innebär att regionerna varje månad levererar data för de 12 senaste månaderna till MFD. Motivet för rullande 12-månaders data är att både den nationella uppföljningen och fördelningsnyckeln ska baseras på stabila data. Leverans av månadsdata gör det möjligt att kvalitetssäkra och rätta data varje månad. I all dataleverans sker alltid mer eller mindre fel och ju tidigare fel upptäcks desto enklare att upptäcka och åtgärda. Sällanöverföringar av data, till exempel en gång per år, innebär större risk att data levereras på olika sätt och av olika personer och medför därmed ett större rättningsarbete. Täta dataleveranser kommer därutöver troligen att minska den administrativa bördan både i regionerna och hos MFD.

Månatliga data möjliggör att MFD kan publicera aktuella data som regionerna kan använda som stöd i uppföljning och verksamhetsutveckling.

På sikt är tanken att regionerna ska kunna överföra data automatiskt i enlighet med MFD:s anvisningar. Det är både billigare, säkrare och innebär mindre administration för såväl regionerna som för MFD.

3.6. Rättsliga förutsättningar för ett samlat uppföljningssystem

MFD har låtit genomföra en utredning som analyserar de rättsliga förutsättningarna för myndigheten att kunna genomföra en samlad nationell uppföljning av tolktjänsten.⁹ Rättsutredningens centrala frågor rör bland annat om MFD kan ta emot anonymiserade uppgifter från regionernas tolkcentraler, och i vilken grad regionerna kan lämna ut sådana uppgifter till myndigheten, vilka roller och vilket personuppgiftsansvar som gäller samt hur sekretess och dataskyddsbestämmelser påverkar möjliga lösningar. I rättsutredningen redogörs för gällande dataskyddsreglering, offentlighet och sekretess och den så kallade tystnadspliktslagen (lagen (2020:914) om tystnadsplikt vid utkontraktering av teknisk bearbetning eller lagring av uppgifter). Statistiksekretessens konstruktion och konsekvenser analyseras särskilt.

I rättsutredningen har följande tre juridiska modeller för en nationell uppföljning av tolktjänsten analyserats:

1. En nationell analys- och statistikplattform där MFD endast hanterar anonymiserade uppgifter.
2. Nationell statistik baserad på envägsenkryptering hos regionerna före utlämnande.
3. Inrättande av en särskild statistikverksamhet vid MFD med absolut sekretess.

⁹ Myndigheten för delaktighet (2025b). PM Rättsliga förutsättningar för att följa upp tolktjänsten på nationell nivå (dnr 2025/0405-18).

Den första modellen innebär en nationell analys- och statistikplattform där MFD fungerar som personuppgiftsbiträde åt regionerna under en teknisk insamlings- och anonymiseringsfas, varefter endast anonymiserade uppgifter överlämnas till MFD.

Den andra modellen innebär att regionerna tillämpar envägsenkryptering (så kallad hashning) innan utlämnande till MFD, med hjälp av en icke-reversibel kryptonyckel som myndigheten tillhandahåller, vilket möjliggör longitudinella analyser utan att personuppgifter behandlas hos myndigheten.

Den tredje modellen innebär att MFD inrättar en särskild statistikverksamhet som omfattas av absolut sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL. Det möjliggör mottagande av personuppgifter från regionerna, men förutsätter en tydlig rättslig grund för MFD att behandla dessa uppgifter.

Rättsutredningens samlade bedömning är att samtliga tre modeller är rättsligt möjliga, men med olika konsekvenser och förutsättningar. Två av modellerna (modell 1 och 2) innebär att MFD enbart hanterar anonyma uppgifter, medan den tredje (modell 3) innefattar behandling av personuppgifter hos myndigheten.

Ingen av modellerna bedöms kräva en lagändring för att kunna tillämpas. Däremot krävs en tydlig rättslig grund för MFD att kunna hantera personuppgifter inom ramen för statistikverksamhet enligt modell 3, exempelvis genom tillägg i myndighetens instruktion eller i annan lämplig reglering. MFD:s dialog med regionerna under uppdragets genomförande visar dock att en tillämpning av modell 1 skulle underlättas betydligt av att klargöra myndighetens utökade roll som uppföljningsmyndighet av tolktjänsten.

3.7. Olika modeller för datainsamling

Efter en samlad bedömning av rättsliga, organisatoriska och praktiska förutsättningar anser MFD att det finns flera skäl som talar för att modell 1 är den mest ändamålsenliga modellen för myndighetens kommande datainsamling för uppföljning av tolktjänsten, se närmare nedan under avsnitt 3.7.1–3.7.6.

MFD har valt att inte närmare överväga modell 2 som ett lämpligt alternativ för datainsamling. Denna modell innebär att en algoritm för anonymisering distribueras och implementeras i varje region (och eventuellt tillkommande framtida aktörer). Därefter behöver varje enskild region fatta ett utlämningsbeslut varje månad för att kunna leverera data enligt MFD:s tänkta modell för leverans och uppföljning. Det har bedömts som relativt osäkert att varje region under en överblickbar tidshorisont skulle kunna implementera en sådan teknisk lösning. Modellen öppnar även upp för att regionerna fattar olika beslut om utlämnande av data – både mellan regioner och inom samma region över tid. Av dessa skäl har modell 2 därför valts bort.

MFD har även valt bort en fjärde modell som flera regioner i sin dialog med MFD har föreslagit skulle kunna tillämpas för myndighetens datainsamling. Modellen innebär helt enkelt att MFD hos varje region begär att data lämnas ut som allmän handling i enlighet med offentlighetsprincipen. Denna modell innebär visserligen inget behov av särskild reglering avseende MFD:s roll som analysfunktion av tolktjänsten, men den innebär att det står varje region fritt att bedöma vilken data den väljer att lämna ut och/eller att den data som lämnas ut aggregeras för att undvika spårbarhet av individer. Utlämnning av data som allmän handling är därför den mest osäkra modellen eftersom det är upp till varje region att bedöma risken för bakvägsidentifiering baserat på just den regionens förutsättningar och tycke. I denna modell går det inte heller att undvika dubbelräkning eller att komplettera med andra data om exempelvis andra finansiärer. Ur ett uppföljningsperspektiv är detta den minst lämpliga modellen och modellen är inte ett särskilt tillförlitligt alternativ för en stabil datainsamling, varför även den modellen har valts bort som ett alternativ.

I det följande utvecklar MFD skillnaderna mellan modell 1 och 3 vad avser införandetid, ansvar, regionalt självstyre, integritet, legitimitet, genomförbarhet, rättsliga förutsättningar och framtida vägval.

3.7.1. Införandetid

Modell 1 innebär att MFD behandlar personuppgifter för regionernas räkning som personuppgiftsbiträde, vilket kräver ett personuppgiftsbiträdesavtal. All behandling av personuppgifter sker före att uppgifterna når MFD, i en särskild teknisk tjänst som MFD tillhandahåller som personuppgiftsbiträde åt regionerna. Modellen kan införas inom ramen för gällande rätt genom avtal, instruktioner och etablerad praxis, utan att MFD behöver inrätta en ny statistikverksamhet med tillhörande långtgående rättsverkningar. Den kräver heller inte att MFD tar över personuppgiftsansvaret för regionernas tolktjänstdata. Denna modell bedöms kunna innebära ett relativt snabbt införande av myndighetens datainsamling, givet att personuppgiftsbiträdesavtal upprättas med respektive region.

Modell 3 förutsätter en tydligt avgränsad statistikverksamhet hos MFD, med uttryckligt stöd i myndighetens instruktion och ett mer långtgående ansvar för behandling av personuppgifter. Detta innebär högre krav på rättslig precision, intern styrning och organisatorisk avskiljning av statistikverksamheten, vilket skulle kunna innebära en väsentlig fördröjning av myndighetens möjlighet till datainsamling.

3.7.2. Ansvarsfördelning och regionalt självstyre

I modell 1 är regionerna alltid och hela tiden personuppgiftsansvariga för tolktjänstverksamheten, inklusive den initiala behandlingen av personuppgifter. MFD:s roll är begränsad till att vara personuppgiftsbiträde i en strikt teknisk fas där samtliga insamlade uppgifter anonymiseras, varefter myndigheten endast hanterar anonymiserade uppgifter i sin efterföljande men återkommande,

uppföljning och analys. Detta skapar en ansvarsfördelning som är lättare att förstå, kommunicera och förankra hos regionerna, och som är förenlig med det regionala självstyret.

Modell 3 innebär att MFD tar emot personuppgifter i egen rätt, vilket i praktiken innebär ett tydligare nationellt övertagande av informationsansvar, något som flera regioner i sin dialog med MFD har bedömt som ingripande i förhållande till det regionala självstyret.

3.7.3. Integritetsrisk och legitimitet

Genom att MFD enligt modell 1 inte behandlar personuppgifter i analysfasen minimeras integritetsriskerna i modell 1. Dataskyddsförordningen och personuppgiftssekretessen blir inte tillämpliga på den centrala analysverksamheten, vilket kraftigt reducerar risken för oavsiktligt röjande, sekundäranvändning eller ändamålsglidning.

Även om modell 3 erbjuder ett starkt sekretesskydd genom statistiksekretess, innebär den samtidigt att personuppgifter samlas hos ytterligare en myndighet. I den samlade avvägningen bedöms modell 1 därför ha högre legitimitet ur ett integritets- och förtroendeperspektiv, särskilt gentemot tolkanvändare och regioner. Statistiksekretessen är också total i modell 3, vilket bland annat innebär att MFD inte får återkoppla till regionerna om till exempel misstänkt missbruk eller bedrägeri upptäcks i analysen av data. Löpande återkoppling är en avgörande del i att kunna utveckla tolktjänstverksamheten i regionerna.

3.7.4. Praktisk, teknisk och juridisk genomförbarhet

MFD:s bedömning är att modell 1 är praktiskt genomförbar samt tekniskt och juridiskt möjlig. Personuppgiftsbiträdesavtal (PUB-avtal) enligt etablerade mallar, tydliga instruktioner och en stegvis övergång till automatiserad dataöverföring bedöms i praktiken vara möjligt för samtliga regioner. Modell 3 är mer komplex, både vad gäller interna juridiska bedömningar och de krav som skulle ställas på regionerna vid utlämnande av personuppgifter till en statistikverksamhet hos MFD. Risken för asymmetriskt deltagande, dvs. att inte samtliga regioner levererar data, bedöms därför vara större i modell 3.

En särskild statistikverksamhet enligt modell 3 ställer dessutom krav på organisatoriska, tekniska och fysiska skyddsåtgärder hos MFD som i praktiken motsvarar dem som tillämpas vid en statistikmyndighet. Hantering av mikrodata på individnivå kräver en tydligt avgränsad statistikfunktion med ett formellt uppdrag, där tillgången till data är strikt behovsprövad och knuten till namngivna roller. Verksamheten behöver bedrivas i särskilda, låsta lokaler med begränsad fysisk åtkomst, kompletterat med tekniska åtkomstkontroller, detaljerad loggning av all datatillgång och regelbunden uppföljning av loggarna. It-miljön måste vara separerad från övrig verksamhet, med särskilda behörighetsnivåer, skyddade lagringsytor och kontrollerade exportfunktioner för att säkerställa att endast

aggregerade och sekretessgranskade resultat kan lämna miljön. Sammantaget innebär detta att den statistiska verksamheten måste organiseras som en egen, skyddad funktion inom myndigheten, med tydliga rutiner, ansvarsfördelning och intern kontroll som motsvarar kraven på en professionell statistikproducerande myndighet.

3.7.5. Tillräcklig analysförmåga utan att låsa framtida vägval

Modell 1 möjliggör långtgående analyser, inklusive longitudinella studier, jämförelser mellan regioner och upptäckt av avvikelser, genom att använda anonymiserade uppgifter i form av särskilda identifikationsnummer. För uppföljning av kvalitet och tillgänglighet för tolkverksamheten bedöms detta vara fullt tillräckligt.

Modell 1 ger samtidigt en möjlighet att vid behov senare komplettera med ytterligare rättsliga lösningar, exempelvis genom att inrätta en statistikverksamhet vid MFD enligt modell 3 om framtida behov skulle kräva behandling av personuppgifter centralt. Valet av modell 1 innebär därmed inte att modell 3 utesluts, utan att den skjuts på framtiden tills ett faktiskt behov kan konstateras.

3.7.6. Sammanfattande bedömning och rekommendation

Samttaget bedömer MFD att modell 1 ger bäst balans mellan rättslig säkerhet, praktisk genomförbarhet och integritetsskydd. Vidare bedömer MFD att modellen är förenlig med det kommunala självstyret, eftersom deltagandet är frivilligt för regionerna. Modellen möjliggör en snabb etablering av nationell uppföljning av tolktjänsten, med hög kvalitet och låg risk, samtidigt som den inte föregriper framtida vägval eller kräver mer långtgående rättsliga ingrepp än vad uppdraget i nuläget motiverar.

MFD förordar därför modell 1 där MFD endast hanterar anonymiserade uppgifter. Personuppgifter hanteras endast i en teknisk anonymiseringsfas och lämnar därefter GDPR-reglerad behandling, vilket ger hög rättslig förutsägbarhet och stabil drift. Till skillnad från modeller som kräver manuella utlämnandebeslut vid varje tillfälle kan modell 1 skalas nationellt, stödja konsistenta tidsserier och säkerställa effektiv uppföljning över tid samt kombinera data från andra aktörer.

I följande avsnitt lämnar MFD ett förslag till en modell för nationell uppföljning av tolktjänsten som tar sin utgångspunkt i modell 1 för att möjliggöra datainsamling och efterföljande analys.

3.8. Förslag till modell för nationell uppföljning

MFD:s förslag till en modell för nationell uppföljning av tolktjänsten

MFD ska tillhandahålla en nationell analys- och statistikplattform där myndigheten kan erbjuda hantering och anonymisering av data som personuppgiftsbiträde åt regionerna. Analys- och statistikplattformen ska kunna ta emot och hantera data enligt den så kallade trestegsmodellen.

Det uppföljningskriterium som ska ligga till grund för det nationella uppföljningssystemet för tolktjänst ska utgöras av de krav på dataleverans och den struktur som ingår i trestegsmodellen.

Ett villkor för att ta del av det statsbidrag för tolktjänst som betalas ut till regionerna är att regionerna levererar data enligt trestegsmodellen. Regioner som inte levererar data enligt trestegsmodellen kan därmed inte omfattas av den nationella uppföljningen och uppfyller då inte villkoren för tilldelning av statsbidrag.

MFD har i föregående avsnitt närmare redogjort för den modell för datainsamling som myndigheten anser vara mest ändamålsenlig, modell 1. I det följande redogör myndigheten för hur den föreslagna nationella uppföljningen av tolktjänsten ska fungera.

3.8.1. Trestegsmodellen som uppföljningskriterium

Insamlingen av data för nationell uppföljning av tolktjänsten är tänkt att ske genom en trestegsmodell i enlighet med modell 1, en nationell analys- och statistikplattform, där MFD endast hanterar anonymiserade uppgifter. Som framgår ovan innebär modellen i korthet att all behandling av personuppgifter sker i en särskild teknisk tjänst som MFD tillhandahåller som personuppgiftsbiträde (PUB) åt regionerna. MFD får endast tillgång till anonymiserade mikrodata från regionerna efter bearbetning i den tekniska tjänsten. De tre stegen beskrivs närmare i det följande och i sin helhet i bilaga 1.

- **Steg 1 – Hämtning från regionernas system (biträdeszonen).** Regionernas tolksystem skiljer sig åt i både struktur, format och datakvalitet. För att skapa en nationell och konsekvent statistikplattform krävs därför att uppgifterna först hämtas in på ett enhetligt och säkert sätt. Detta sker genom en teknisk hämtnings- och kurerings tjänst som antingen driftas av MFD eller av en upphandlad leverantör. Tjänsten fungerar då som personuppgiftsbiträde till regionerna, och all behandling sker uttryckligen på regionens instruktioner genom PUB-avtal.
- **Steg 2 – Kurerings- och anonymiseringsfas (biträdeszonen).** I steg 2 sker två centrala moment: datakurering och anonymisering. Syftet är att omvandla

ett heterogent dataflöde från regioner till ett gemensamt, kvalitetssäkrat och helt anonymt dataset.

- **Steg 3 – Utlämnande till MFD (MFD-zonen)** När data har anonymiserats i steg 2 lämnas det över till MFD:s analys- och statistikplattform för analys och återkoppling till berörda huvudmän och som underlag för en samlad uppföljning och utveckling av tolktjänsten.

MFD föreslår att uppföljningskriteriet som ska ligga till grund för det nationella uppföljningssystemet för tolktjänst ska utgöras av de krav på dataleverans och struktur som ingår i denna trestegsmodell.

Förslaget innebär att uppföljningskriteriet i första hand inte definieras som en statisk lista av indikatorer, utan som ett gemensamt och rättsligt säkert sätt att tillhandahålla individbaserade, anonymiserade data som sedan möjliggör en bred och fördjupad uppföljning över tid.

Genom att koppla uppföljningskriteriet till trestegsmodellen snarare än till en uttömmande indikatorlista säkerställs att uppföljningen kan utvecklas över tid i takt med nya behov och politiska frågeställningar. Modellen ger därmed MFD möjlighet att successivt ta fram nya indikatorer, fördjupningar och analyser inom ramen för en och samma datainfrastruktur.

3.8.2. Datainsamling har påbörjats men få regioner har levererat data

Inom ramen för föreliggande uppdrag har MFD genomfört ett försök med att på regionernas uppdrag hantera mikrodata som personuppgiftsbiträde enligt trestegsmodellen (se bilaga 1). De uppgifter som regionerna har ombetts att leverera framgår av bilaga 2.

Samtliga regioner har vid dialog och samrådsmöten uttryckt både ett intresse och en vilja att bidra till en samlad nationell uppföljning av tolktjänsten genom att tillhandahålla uppgifter till MFD. Endast fyra regioner har emellertid valt att teckna PUB-avtal med MFD. Flertalet juridiska diskussioner har förts med regionerna kring vilken data som kan lämnas ut. Två tredjedelar av regionerna har ifrågasatt att det föreligger en biträdessituation. Regionerna menar att det är MFD som har fått ett regeringsuppdrag och som efterfrågar uppgifter och att det snarare handlar om en begäran från MFD om att få del av allmänna handlingar.¹⁰ Några regioner har också valt att leverera data som allmän handling. Regionerna menar vidare att MFD saknar rättslig grund för att villkora statsbidraget med att regionerna ska lämna uppgifter till MFD. Med förslaget i avsnitt 4.4 nedan om att

¹⁰ Skrivelse till MFD från 14 regioner (dnr 2025/0405-15).

reglera statsbidraget i en särskild förordning där ett sådant villkor regleras bedömer MFD att en rättslig grund kommer att föreligga.

De fåtal regioner som har lämnat data har bedömt vilka variabler som de kan skicka med och variationen är därför stor. Exempelvis har regionerna gjort olika bedömningar om att lämna ut grundläggande data som ålder och kön, där några regioner lämnat dessa uppgifter och andra inte. Detta leder till avsevärd variation av dataseten och bidrar inte till en stabil och långsiktig uppföljning av tolktjänsten.

3.8.3. Krav på leverans av data ett villkor för statsbidrag

För att synliggöra och vid behov åstadkomma förändring och utveckling är det viktigt att veta hur tolktjänsten genomförs, till exempel vilka tolkanvändare som får ta del av tolktjänst, till vad och när. När kunskapen om vad de utförda tolktimmarna går till finns det större möjligheter för regeringen att både följa och styra att statsbidraget används för avsett ändamål. Det är dock frivilligt för regionerna att lämna data enligt den trestegsmodell som MFD föreslår där regionerna ger MFD i uppdrag att hantera personuppgifter genom att teckna PUB-avtal. Om några regioner väljer att inte leverera data blir uppbyggnaden av ett nationellt uppföljningssystem för tolktjänsten till stora delar ogenomförbart.

MFD föreslår därför att ett villkor för att ta del av statsbidraget är att regionerna leverera data enligt trestegsmodellen. Regioner som inte levererar data enligt trestegsmodellen kan därmed inte omfattas av den nationella uppföljningen och uppfyller då inte villkoren för tilldelning av statsbidrag. Se närmare nedan i avsnitt 4.2.5.

3.8.4. Analysmöjligheter som följer av kriteriet

Genom att följa ovan beskrivna trestegsmodell finns förutsättningar att skapa en god och långsiktigt stabil tillgång till data för uppföljning av ett stort antal aspekter av tolktjänsten. Det omfattar bland annat de exempel på indikatorer som anges i uppdraget från regeringen, såsom:

- antal tolkanvändare, uppdelat på kön och ålder,
- omfattning av efterfrågat och tillgodosett tolkbehov,
- antal beställningar, avbokningar och avslag,
- användningsområden för tolktjänst (t.ex. vardagstolkning, samhällskontakter, arbete),
- fördelning över tid, inklusive möjligheter till månadsvisa och rullande 12-månadersanalyser,
- regionala variationer och skillnader i tillgänglighet och nyttjande.

Utöver dessa exempel möjliggör modellen även analyser av kontinuitet, intensitet i användning, utveckling över tid samt jämförelser mellan regioner, utan risk för dubbelräkning eller metodmässiga inkonsistenser.

När det gäller antal inkomna klagomål behöver en mer omfattande kartläggning och analys genomföras innan förslag till uppföljningskriterier kan lämnas. MFD avser att utveckla arbetet i denna del inom ramen för sitt uppdrag att följa upp tolktjänsten.

4. Fördelning av statsbidraget för tolktjänst

Detta avsnitt inleds med en presentation av bakgrunden till statens finansiering av tolktjänsten och fördelning av statsbidraget (4.1). Därefter presenteras MFD:s förslag till principer för ny fördelningsnyckel (4.2), följt av förslag om uppföljning av den föreslagna fördelningsnyckeln (4.3) och om reglering av statsbidraget (4.4). Avsnittet avslutas med förslag om övergångsregler för den nya fördelningsnyckeln (4.5).

4.1. Bakgrund till statens finansiering av tolktjänsten och fördelning av statsbidraget

Genom ett tillägg i dåvarande hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), som trädde i kraft den 1 januari 1994, klargjordes att landstingen, numera regioner, har en skyldighet att organisera, finansiera och tillhandahålla tolktjänst för vardagstolkning för döva, dövblinda, vuxendöva och hörselskadade.¹¹ Begreppet vardagstolkning utvidgades i samband med detta förtydligande till att även omfatta vissa tolktjänster i arbetslivet samt i fritids-, rekreations- och föreningsverksamhet.¹² För att täcka merkostnaderna för det utökade ansvaret infördes 1994 i enlighet med finansieringsprincipen¹³ ett statsbidrag till regionerna för tolktjänst.¹⁴

Socialstyrelsen har sedan 1998 haft i uppdrag att fördela statsbidraget. Fram till och med 2007 fördelades bidraget efter invånarantal, men med en extra tilldelning till Region Örebro eftersom regionen har särskilt många tolkanvändare, bland annat beroende på att riksgymnasiet för döva och riksgymnasiet för hörselskadade finns i regionen.¹⁵

Socialstyrelsen fick 2008 i uppdrag att fördela statsbidraget till regionernas tolktjänst enligt en ny fördelningsmodell (under en övergångsperiod fram till 2010).¹⁶ Den nya modellen baseras på riksgenomsnittet för statsbidragets andel av

¹¹ SFS 1993:391. Lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763).

¹² Prop. 1992/93:159 om stöd och service till vissa funktionshindrade, s. 155–157.

¹³ Finansieringsprincipen innebär att kommuner och regioner inte åläggs nya uppgifter utan att de samtidigt får möjlighet att finansiera dessa på annat sätt än genom höjda skatter (prop. 1991/92:150 del II).

¹⁴ Prop. 1992/93:159 om stöd och service till vissa funktionshindrade (s. 164), bet. 1992/93:SoU19, rskr. 1992/93:321.

¹⁵ Socialstyrelsen (2024). Översyn av fördelning av statsbidrag till regionerna för tolktjänst.

¹⁶ Regleringsbrev för budgetåren 2008, 2009 och 2010 avseende Socialstyrelsen.

regionernas totala kostnader för tolktjänst 2005, som då var 40 procent. Fördelningsmodellen konstruerades efter förslag och beräkningar från Teckenspråksutredningen.¹⁷

2020 års tolktjänstutredning hade inte i uppdrag att se över fördelningsnyckeln för statsbidraget till regionerna för tolktjänst men föreslog att statsbidraget skulle räknas upp med drygt 41 miljoner kronor från och med 2024. Utredningen föreslog vidare att den nuvarande fördelningsmodellen senast 2028 ska ses över av den föreslagna nationella funktionen för samordning av tolktjänstfrågor.¹⁸

Socialstyrelsen genomförde 2024 på uppdrag av regeringen en översyn av fördelningsnyckeln för statsbidraget för tolktjänst som fastställdes 2008. Socialstyrelsen föreslog bland annat att statsbidraget skulle fördelas efter invånarantal.¹⁹ Förslaget har inte genomförts.

Fram till och med 2024 var statsbidraget oförändrat och uppgick till totalt 74 341 000 kronor per år. I enlighet med den kommunala finansieringsprincipen har regeringen från och med 2025 tillfört 41 miljoner kronor per år till regionerna för ansvar att samordna tolktjänsten.²⁰ Från och med 2025 uppgår statsbidraget således till totalt 115 351 000 kronor per år.²¹

Från och med 2026 har MFD i uppdrag att fördela statsbidraget för tolktjänst till regionerna.²² MFD har som framgår av avsnitt 2.1 också fått i uppdrag att lämna förslag på en ny fördelningsnyckel för att fördela statsbidraget till regionerna.

¹⁷ SOU 2006:54. Teckenspråk och teckenspråkiga. Översyn av teckenspråkets ställning, s. 254–257.

¹⁸ SOU 2022:11. Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet, s. 274.

¹⁹ Socialstyrelsen (2024). Översyn av fördelning av statsbidrag till regionerna för tolktjänst.

²⁰ Budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1), utgiftsområde 9.

²¹ Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende anslag 4.2 Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet. Se även SOU 2006:54, s. 256.

²² Regleringsbrev för budgetåret 2026 avseende anslag 4.2 Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet.

4.2. Principer för ny fördelningsnyckel för statsbidraget

MFD:s förslag till principer för ny fördelningsnyckel:

- Statsbidraget fördelas efter prestation utifrån antalet utförda eller finansierade tolktimmar, exklusive res- och förberedelsetid.
- Antalet utförda tolktimmar baseras på både vardagstolkning och samordning av tolkning som finansieras av andra aktörer.
- Tolktimmar räknas som faktisk arbetad tid (exempelvis två tolkar under en timme motsvarar två tolktimmar).
- Tid för ledsagning vid dövblindtolkning bör på sikt ingå i antalet utförda tolktimmar.
- Ett villkor för att erhålla statsbidraget är att regionerna tillgängliggör data enligt MFD:s anvisningar för att MFD ska kunna följa upp tolktjänsten på nationell nivå.
- Fördelningsnyckeln följs upp senast 2031.

Att erbjuda tolktjänst för vardagstolkning för barndomsdöva, vuxendöva, hörselskadade och personer med dövblindhet är som ovan nämnts ett lagstadgat ansvar för regionerna.²³

Det främsta syftet med den nya fördelningsnyckeln bör enligt MFD vara att statsbidraget ska bidra till att tolktjänstanvändarna kan få sina tolkbehov tillgodosedda i så stor utsträckning som möjligt utifrån målet för funktionshinderspolitiken om delaktighet i samhället på jämlika villkor. Den föreslagna fördelningsnyckeln bör därför spegla faktisk verksamhetsvolym och även omfatta tolktjänst som finansieras av andra aktörer än den egna regionen.

MFD har gjort ett antal överväganden i samband med framtagandet av fördelningsnyckeln som presenteras nedan. Den föreslagna fördelningsnyckeln har valts efter en samlad bedömning av träffsäkerhet, transparens, legitimitet, rättssäkerhet och administrativ genomförbarhet.

4.2.1. Prestationsbaserad modell är att föredra

En modell i likhet med dagens fördelningsnyckel med fasta parametrar såsom invånarantal är enkel att tillämpa, lätt att kommunicera och kan bygga på officiell statistik. Vidare ger den stabilitet över tid, är okänslig för tillfälliga variationer i rapportering och kan vara lämplig i sammanhang där behoven och verksamheten

²³ 8 kap. 7 § p. 3 Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

är stabil i förhållande till parametrarna. Tolk tjänsten är dock inte en sådan verksamhet. Det är stora skillnader mellan regionerna och kopplingen till invånarantal är relativt svag. Snarare är kopplingen till koncentration av olika specialutbildningar för döva, personer med hörselnedsättning eller dövblindhet i vissa regioner den mer definierande parametern. Samtidigt saknar en modell baserad på befolkningsdata koppling till faktisk verksamhet, vilket kan leda till snedfördelningar och minskat incitament för effektivisering.

En prestationsbaserad modell, där statsbidraget beräknas utifrån till exempel utförda tolkuppdrag, antal tolktimmar eller aktiva användare, kan skapa ett direkt samband mellan bidrag och verksamhetsvolym. Det främjar transparens, effektivitet och rättvisa, men kräver ett tillförlitligt system för datainsamling på individnivå.

4.2.2. Fler parametrar har övervägts men exkluderats

MFD anser att det finns flera skäl som talar för att statsbidrag ska ges efter faktiskt utförda tolktimmar. Dels är det rättvist i så mening att det speglar verksamhetens omfattning, dels ger det regionerna incitament till att minska antalet avslag på tolkbeställningar, det som i dag kallas brist på tolkar i vissa regioner.

Ett övergripande alternativ som har prövats av MFD är mer resursbaserade mått, exempelvis totala kostnader för tolktjänst eller antal uppdrag. Dessa mått bedöms dock ge en sämre spegling av faktisk verksamhetsvolym. Kostnader påverkas i hög grad av lokala upphandlingsmodeller, ersättningsnivåer och avtalsstruktur, medan antal uppdrag riskerar att likställa korta och långa insatser och därmed snedvrider bilden av faktiskt tolkbehov.

Några regioner har i dialog med MFD framfört synpunkten att res- och förberedelsetid också bör inkluderas i antalet utförda tolktimmar. Res- och inställetid kan dock antas variera mellan regioner beroende på geografi, urbaniseringsgrad och i vilken utsträckning distanstolkning används. Att inkludera dessa tider riskerar därför att belöna strukturella förutsättningar snarare än faktiskt tillgodosett tolkbehov. Det är även oklart hur inkludering av restid till exempel skulle förhålla sig till det kommunala utjämningsystemet, vars ambition är att kompensera regioner och kommuner för bland annat strukturella skillnader. Dessutom finns det betydande skillnader mellan regionerna i hur dessa tider definieras, registreras och ersätts i olika avtal, vilket försvårar nationell standardisering. Flera regioner saknar i dag data om restid.

Förberedelsetid är i praktiken svår att avgränsa och mäta på ett likformigt sätt. Förberedelsetid varierar mellan uppdrag, tolkspecialisering och arbetsform, och registreras inte konsekvent i befintliga verksamhetssystem. Flera regioner saknar i dag data om förberedelsetid.

Om varje uppdrag ska inkludera faktisk res- och förberedelsetid, ökar komplexiteten och den administrativa bördan snabbt. Ett alternativ är att skapa schabloner för olika typer av uppdrag. Ett annat är att acceptera en viss variation i kostnader och anta att kostnadsskillnaderna jämnar ut sig över tid. I det senare fallet premieras ett enkelt och förutsebart system framför millimetterrättvisa. Det minskar risken för felrapportering och reducerar behovet av detaljerad kontroll.

MFD har även övervägt om tolktimmar bör viktas efter tolkmetod, ärendets komplexitet eller kontext. Även om dessa faktorer är relevanta ur ett verksamhetsperspektiv bedöms de i nuläget skapa betydande tolkningsutrymme, ökad administration och risk för strategisk rapportering. En sådan modell skulle dessutom kräva detaljerade och enhetliga klassificeringar som i dag inte finns etablerade nationellt. Flera regioner saknar i dag data.

4.2.3. Tolktimmar bör baseras även på samordning av tolktjänst och räknas som faktiskt arbetad tid

Antalet utförda tolktimmar bör baseras på både vardagstolkning, i linje med regionernas lagstadgade ansvar, och på samordning av tolktjänst. Med samordning avses tolktjänst som administreras och utförs av regionen men som finansieras av annan aktör, till exempel arbetsgivare, kommuner, utbildningsanordnare eller andra myndigheter. Regeringen har i enlighet med finansieringsprincipen tillfört 41 miljoner kronor för samordning av tolktjänst och statsbidraget bör därför omfatta även tolktjänst som finansieras av andra aktörer.

Tolktimmar bör räknas som faktisk arbetad tid, exempelvis motsvarar två tolkar under en timme två tolktimmar.

4.2.4. Tid för ledsagning vid dövblindtolkning bör ingå på sikt

Förbundet Sveriges Dövblinda (FSDB) har antagit en definition av dövblindtolkning som även MFD ställer sig bakom. Definitionen är som följer.

”Dövblindtolkning är en förutsättning för att personer med dövblindhet ska kunna uppnå full delaktighet, jämlikhet, självständighet och självbestämmande på alla områden i samhället. Dövblindtolkning är förmedling av både syn- och hörselintryck till personer med dövblindhet. Detta sker genom tre helt integrerade delmoment. Dessa delmoment är:

- tolkning av vad som sägs
- syntolkning och
- ledsagning.

Dövblindtolkning ges med de tolkmetoder, när och i den omfattning som personer med dövblindhet önskar.”²⁴

Som en del i arbetet med att förbereda inrättandet av en nationell funktion för samordning av tolktjänsten har MFD låtit Nationellt kunskapscenter för dövblindfrågor (Nkcdb) utföra en kartläggning av dövblindtolkning som vardagstolkning. Ett av förslagen som Nkcdb lämnar i sin rapport till MFD är att MFD tydliggör att ledsagning till och från ett uppdrag ingår vid dövblindtolkning när tolkanvändaren uttrycker behov av ledsagning för att kunna ta sig till platsen för tolkuppdraget.²⁵ MFD bedömer också att tolkanvändaren bör ha långtgående möjligheter att påverka från vilken plats ledsagningsuppdraget börjar, till exempel från hemmet, från närmaste knutpunkt i kollektivtrafiken eller från platsen där tolkuppdraget äger rum. Behovet av ledsagning varierar inom målgruppen. Orienteringsförmågan är också påverkad av yttre faktorer som mörker eller underlag, till exempel snö och is. Det betyder att samma individ kan ha olika behov i olika situationer.

Ett sätt att skapa tydlighet om vad som ingår i dövblindtolkning och ge incitament att erbjuda ledsagning är att koppla detta till fördelningsnyckeln för statsbidraget. MFD anser därför att tid för ledsagning i samband med dövblindtolkning bör ingå i uppgifterna för utförda tolktimmar. Tid för ledsagning ingår dock inte i de uppgifter som regionerna samlar in i dag. Det kommer därför att krävas ett utvecklingsarbete för att kunna basera fördelningsnyckeln även på tid för ledsagning.

4.2.5. Leverans av data enligt MFD:s anvisningar bör vara ett villkor för att få ta del av statsbidraget

Förslaget till fördelningsnyckel för statsbidraget till regionerna för tolktjänst, och för uppföljning av tolktjänsten som helhet, förutsätter att regionerna levererar data till MFD och att MFD har mandat att begära in sådana uppgifter. Se närmare ovan under avsnitt 3.8.

MFD:s försök med datainsamling från regionerna under detta uppdrags genomförande har dock visat sig vara betydligt mer utmanande än vad som ursprungligen bedömdes. Många regioner har uttryckt en oro för risken för bakvägsidentifiering av individer och andra sekretessrelaterade konsekvenser vid utlämnande av data, vilket har lett till försiktighet och i de flesta fall till att leveranser har fördröjts eller uteblivit. De data som ändå har levererats har därutöver varierat såväl i form som innehåll, från regioner som levererat relativt

²⁴ Förbundet Sveriges Dövblinda. Det här är FSDB, Dövblindtolkning. Hämtad 2026-01-30 från <https://fsdb.se/om-fsdb/>

²⁵ Myndigheten för delaktighet (2025c). Dövblindtolkning som vardagstolkning – Kartläggning, analys och förslag (dnr 2025/0405-17).

kompletta dataset enligt MFD:s anvisningar till leveranser som enbart består av aggregerade makrodata. Se vidare avsnitt 3.8.2.

För att åstadkomma en förändring som möjliggör en stabil och långsiktig nationell uppföljning av tolktjänsten föreslår MFD att ett villkor för att ta del av statsbidraget är att regionerna levererar data till MFD varje månad i form av rullande 12-månadersdata enligt MFD:s anvisningar. Syftet med inrapportering av rullande 12-månadersdata varje månad är att skapa stabila data för både beslut om fördelningsnyckeln och för en samlad nationell uppföljning av tolktjänsten. Med utgångspunkt i inrapporterade data betalas sedan statsbidraget ut i början av kalenderåret baserat på regionens andel av det totala antalet utförda tolktimmar under de senast föregående 12 månaderna. Utebliven, försenad eller felaktig leverans en månad föreslås medföra avdrag med cirka²⁶ en tolfedel av regionens andel av det totala antalet utförda tolktimmar under de senast föregående 12 månaderna. Avdragna medel betalas ut till de regioner som har levererat data enligt MFD:s anvisningar, utifrån den föreslagna fördelningsnyckeln. Om regionerna kan ange särskilda skäl till att inte ha levererat data så görs dock inget avdrag.

Att MFD får ett tydligt mandat att samla in data från regionerna är avgörande för att kunna bygga upp ett nationellt uppföljningssystem för tolktjänsten. Detta är en grundläggande slutsats från MFD:s försök med datainsamling, vilket har beskrivits i tidigare avsnitt. MFD behöver således en rättslig grund för att systemet ska kunna fungera, se närmare avsnitt 4.4.

4.3. Uppföljning av fördelningsnyckeln

Den föreslagna modellen för fördelning av statsbidraget utesluter inte framtida vidareutveckling. I takt med att datakvalitet, standardisering och gemensamma definitioner förbättras kan ytterligare parametrar övervägas, exempelvis inom ramen för ytterligare samordnad tolkning med andra finansiärer eller mer avancerade analys- och uppföljningsmodeller.

Den föreslagna fördelningsnyckeln bör därför följas upp efter ett antal år. MFD föreslår att fördelningsnyckeln följs upp senast 2031, vilket kan bidra till en bredare uppföljning av funktionshinderspolitiken i linje med myndighetens förslag till nationell handlingsplan för funktionshinderspolitiken 2026–2031.²⁷ Uppföljningen kan antingen göras av MFD eller av en extern aktör, exempelvis Statskontoret.

²⁶ Det blir cirka en tolfedel inte exakt en tolfedel eftersom det finns viss säsongsvariation mellan månaderna.

²⁷ Myndigheten för delaktighet (2025d). När delaktighet blir verklighet. Förslag till nationell handlingsplan för funktionshinderspolitiken 2026–2031.

4.4. Statsbidraget bör regleras i en särskild förordning

Statsbidraget till regionerna för tolktjänst regleras i dag i regleringsbrevet för anslag 4.2 Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet, inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg. Det som regleras är att MFD är den myndighet som ska betala ut statsbidraget, att statsbidraget avser tolktjänst inklusive samordning av tolktjänst, hur mycket medel som ska fördelas och hur de ska fördelas till respektive region samt att medlen betalas ut engångsvis i förskott utan särskild rekvisition.

MFD föreslår att regeringen i fortsättningen reglerar statsbidraget i en särskild statsbidragsförordning. En fördel med en sådan reglering är att det ger större möjligheter att ange villkor för att få ta del av statsbidraget samt ett tydligt mandat för MFD att hantera, betala ut och följa upp statsbidraget. Genom att reglera att statsbidraget och uppföljningssystemet hänger ihop i en särskild förordning skapar det möjligheter för MFD att bygga en stabil och långsiktig uppföljning av tolktjänsten. Därutöver blir styrningen från regeringen mer långsiktig med en förordning jämfört med ett regleringsbrev som är ettårigt.

Av statsbidragsförordningen bör bland annat framgå att:

- MFD beslutar om och betalar ut bidraget
- MFD beslutar om fördelningen av statsbidraget
- bidraget lämnas till regioner för prestationsbundna insatser inom tolktjänsten
- ett villkor för statsbidraget är att regionen redovisar data enligt MFD:s anvisningar
- avdrag på statsbidraget görs om data inte levereras enligt angivna anvisningar.

4.5. Övergångsregler bör tillämpas

Den nuvarande fördelningsnyckeln för statsbidraget baseras på kostnaden för tolktjänst 2005. Sedan dess har demografi, teknisk utveckling, tolktjänstens organisering, arbetssätt och användningsmönster förändrats, liksom de tekniska och administrativa förutsättningarna för uppföljning. Det innebär att en uppdaterad och mer verksamhetsnära modell troligtvis kommer att leda till relativt stora omfördelningseffekter mellan regioner – världen ser helt enkelt annorlunda ut nu drygt 20 år senare. Ett snabbt införande av en ny fördelning skulle därmed kunna få icke önskvärda konsekvenser för regionernas verksamhet, framför allt för regioner som får ett minskat statsbidrag.

Samtidigt finns en osäkerhet kopplad till datakvalitet och jämförbarhet i ett inledande skede, när nya definitioner, rapporteringsrutiner och tekniska lösningar tas i bruk. För att minska effekten av eventuella abrupta förändringar i statsbidragsutfallet och säkerställa att underlagen är konsistenta över tid, föreslår MFD därför att den nya modellen införs med tydliga övergångsregler.

MFD föreslår att statsbidraget för 2027 fördelas med 50 procent baserat på den nuvarande nyckeln och 50 procent med den nya fördelningsnyckeln. Ett förslag är att fördelningen det första halvåret baseras på nuvarande fördelningsnyckel och det andra halvåret baseras på den nya föreslagna fördelningsnyckeln. Detta skulle ge mer tid för att bland annat utveckla gemensamma indikatorer och upparbeta rutiner för automatisk överföring av data. Statsbidraget för andra halvåret betalas ut efter halvårsskiftet och baseras på data för den senaste sexmånadersperioden. Statsbidraget för 2028 föreslås fördelas till 100 procent enligt den nya fördelningsnyckeln.

Denna tidplan bygger dock på att regeringen skyndsamt beslutar om en särskild statsbidragsförordning för tolktjänst. Den kräver också att samtliga regioner deltar i utvecklingsarbetet och levererar data månadsvis under hösten 2026 och våren 2027. Om statsbidragsförordningen eller utvecklingsarbetet fördröjs bör statsbidraget betalas ut enligt förslaget till övergångsregler först 2028 och med den nya fördelningsnyckeln först 2029.

Referenser

Bet. 1992/93:SoU19. Stöd och service till vissa funktionshindrade.

Förbundet Sveriges Dövblinda. Det här är FSDB, Dövblindtolkning. Hämtad 2026-01-30 från <https://fsdb.se/om-fsdb/>.

Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Myndigheten för delaktighet (2025a). Redovisning av uppdrag att förbereda inrättandet av en nationell funktion för samordning av tolktjänsten (dnr 2025/0405-2).

Myndigheten för delaktighet (2025b). PM Rättsliga förutsättningar för att följa upp tolktjänsten på nationell nivå (dnr 2025/0405-18).

Myndigheten för delaktighet (2025c). Dövblindtolkning som vardagstolkning – Kartläggning, analys och förslag (dnr 2025/0405-17).

Myndigheten för delaktighet (2025d). När delaktighet blir verklighet. Förslag till nationell handlingsplan för funktionshinderspolitiken 2026–2031. Nr. 2025:24.

Nysam (2020). Tolkcentraler – nyckeltal 2019.

Prop. 1991/92:150 (del II) med förslag om slutlig reglering av statsbudgeten för budgetåret 1992/93, m.m. (kompletteringsproposition).

Prop. 1992/93:159 om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Prop. 2016/17:188. Nationellt mål och inriktning för funktionshinderspolitiken.

Prop. 2023/24:1. Budgetpropositionen för 2024, utgiftsområde 9.

Regeringen. Uppdrag till Myndigheten för delaktighet att inrätta en nationell funktion för samordning av tolktjänsten (S2025/00800).

Regleringsbrev för budgetåren 2008–2010 avseende Socialstyrelsen.

Regleringsbrev för budgetåren 2025–2026 avseende anslag 4.2 Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet.

Riksdagsskrivelse 1992/93:321.

SFS 1993:391. Lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763).

Socialstyrelsen (2024). Översyn av fördelning av statsbidrag till regionerna för tolktjänst.

SOU 2006:54. Teckenspråk och teckenspråkiga. Översyn av teckenspråkets ställning.

SOU 2011:83. En samlad tolktjänst.

SOU 2022:11. Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet.

Bilagor

Bilaga 1. Trestegsmodellen för säkert dataflöde – från regionernas system till anonymiserad statistik hos MFD

Den föreslagna modellen innebär att MFD endast får tillgång till anonymiserade uppgifter från regionerna. All behandling av personuppgifter sker före att uppgifterna når MFD, i en särskild teknisk tjänst som MFD tillhandahåller som personuppgiftsbiträde åt regionerna.

Detta skapar två tydliga och separerade zoner:

1. Biträdeszonen – här kan personuppgifter förekomma, men behandlas endast tekniskt på regionens uppdrag.
2. MFD-zonen – här finns endast anonymiserad information; GDPR och OSL:s personuppgiftssekretess upphör att vara tillämplig.

Denna separation är kärnan i modellen och bygger på tre tydliga steg.

Steg 1 – Hämtning från regionernas system (biträdeszonen)

Regionernas tolksystem skiljer sig idag åt i både struktur, format och datakvalitet. För att skapa en nationell och konsekvent statistikplattform krävs därför att uppgifterna först hämtas in på ett enhetligt och säkert sätt.

Detta sker genom en teknisk hämtnings- och kurerings-tjänst som antingen driftas av MFD eller av en upphandlad leverantör. Tjänsten fungerar då som personuppgiftsbiträde till regionerna, och all behandling sker uttryckligen på regionens instruktioner genom PUB-avtal.

Vad görs i steg 1?

- Tjänsten ansluts mot varje regions tolksystem enligt standardiserade gränssnitt.
- Uppgifter hämtas automatiserat enligt fastställda regler, från början dock manuell överföring av krypterade filer.
- Ingen mänsklig åtkomst sker: behandlingen är rent teknisk, exempelvis filter, logik, formatering och överföring.
- Eftersom behandlingen är teknisk och sker inom ett biträdesuppdrag gäller absolut sekretess enligt 40 kap. 5 § OSL.

Detta steg skapar en kontrollerad och skyddad mottagningspunkt där data kommer in utan att någon hos MFD eller leverantören har rätt att läsa, tolka eller använda personuppgifterna i annat syfte än att förbereda dem för anonymisering.

Steg 2 – Kurerings- och anonymiseringsfas (biträdeszonen)

I steg 2 sker två centrala moment: datakurering och anonymisering. Syftet är att omvandla ett heterogent dataflöde från regioner till ett gemensamt, kvalitetssäkrat och helt anonymt dataset.

1. Datakurering

Datakurering innebär att förbereda datat för analys genom att:

- harmonisera format och variabelstrukturer mellan regionerna,
- normalisera värden, enheter och kategoriseringar,
- kvalitetssäkra innehållet och hitta fel, avvikelser och dubletter,
- strukturera allt i en gemensam datamodell, vilket möjliggör nationell statistik av jämn kvalitet.

2. Anonymisering enligt etablerade metoder

När datat är kurerat följer själva anonymiseringssteget. Detta innebär bland annat:

- borttagning av alla direkta identifierare (personnummer, namn, telefonnummer, e-post, adress m.m.),
- skapande av stabila slumpgenererade ID-nummer som gör att longitudinella analyser fortfarande är möjliga utan att individers identitet kan rekonstrueras,
- tillämpning av röjandekontroller såsom:
 - k-anonymitet (tillräckligt stora grupper),
 - minimicellstorlekar (inga enskilda celler/tidsfönster avslöjar individer),
 - hantering av sällsynta kombinationer ("rare events" som kan röja identitet).
- verifiering genom test av återidentifieringsrisk – om risk kvarstår görs ytterligare åtgärder tills noll risk bedöms återstå.

Resultatet av steg 2

Efter steg 2 kvarstår ett dataset som inte längre utgör personuppgifter.

Det innebär att:

- ingen identifierbar person finns kvar,
- återidentifiering inte är möjlig ens med rimliga hjälpmedel eller bakgrundskunskap,
- regionernas och MFD:s rättsliga roller förändras – datat upphör att omfattas av GDPR.

Det är först nu, i slutet av steg 2, som materialet är redo att lämnas till MFD.

Steg 3 – Utlämnande till MFD (MFD-zonen)

När data har anonymiserats i steg 2 lämnas det över till MFD:s analys- och statistikplattform.

Vad innebär detta rättsligt?

Eftersom datat nu inte längre är personuppgifter gäller varken:

- GDPR, eller
- OSL:s personuppgiftssekretess.

Därmed får MFD:

- full dispositionsrätt över materialet,
- använda det för analys, statistik, uppföljning och visualisering,
- kombinera det med andra anonyma dataset,
- dela resultat öppet utan att riskera integritetsintrång.

MFD-zonen är alltså en ren statistikmiljö, medan all personuppgiftsbehandling har stannat i biträdeszonen.

Samlad bild: Därför fungerar modellen

Trestegsmodellen följer både EU-domstolens och IMY:s tolkningar av anonymisering:

1. Regionerna är personuppgiftsansvariga för rådata.
2. Tekniktjänsten är personuppgiftsbiträde som utför insamling, kurering och anonymisering.
3. MFD får endast anonymiserade uppgifter, vilket innebär:
 - inga personuppgifter överlämnas i juridisk mening,
 - materialet kan användas fritt som officiellt statistikunderlag.

Modellen kombinerar juridisk hållbarhet med praktiska krav på nationell jämförbarhet och datakvalitet – och är därför ett robust sätt att skapa en modern, säker och effektiv analysplattform.

Bilaga 2. Beställning till IT-avdelningen – uttag av tolkdatafil (mikrodata)

Bakgrund

Regionen deltar i arbetet med att ta fram ett nationellt statistikunderlag för teckenspråkstolkverksamhet. För detta behöver vi ett uttag av tolkdata från regionens system enligt nedan. Uttaget ska omfatta de senaste hela 12 månaderna (t.ex. 1 december 2023 – 30 november 2024 eller motsvarande aktuell period).

Filen ska krypteras enligt regionens rutin för säker filöverföring.

Beställning – att utföras av IT/analysfunktionen/motsvarande

Vi beställer härmed ett datauttag innehållande följande variabler i den mån de finns tillgängliga i regionens tolkdatasystem:

CSV format med semikolon som separator, fler värden separeras av | (ASCII 124)

Identifierare

- Uppdrags-ID BokaTolk-ID/Bosse/Jämtland
- Tolkens IDnr (internt unikt ID)
- Tolkens personnummer: YYMMDDXXXX
- Beställarens system-IDnr
- Tolkanvändarens-ID (kund-ID i respektive system)
- Tolkanvändarens personnummer: YYMMDDXXXX

Tidsvariabler

- Beställning gjordes; YYMMDD,hhmm
- Beställning återkopplades; YYMMDD,hhmm (värde; bifall/avslag; b/a)
- Starttid; YYMMDD,hhmm, tex förberedelseid
- Sluttid; YYMMDD,hhmm
- Resa dit började; YYMMDD,hhmm
- Återresa slutade; YYMMDD,hhmm
- Uppdraget startade; YYMMDD,hhmm
- Uppdraget slutade; YYMMDD,hhmm

Kategoriska variabler och attribut

- Betalare
 - Specificera som: *region, myndighet eller "företag/organisation/samfällighet/förening"*.
- Tolkmetod (Teckenspråkstolkning, dövblindtolkning, texttolkning, ledsagning)
- Distans (ja/nej eller motsvarande kodning)

- Klassificering (F= fritid, H= hälso- och sjukvård, S= samhälle, A= arbete, Ö= övrigt)
 - Grupp, (Grupptolkning tex ett stort möte på torget med en tolk på scenen)
 - Prioritet
 - Status
 - t.ex. "tolk bokad", "inställt", "avbokad av kund", "avbokad av tolk"
 - Agentur
 - Värd: "egen TC", Bolag "Org-nummer", "övriga bolag", "annan region X"
 - Stad där uppdraget utfördes; Klartext eller postnummer
-

Format och leverans

- Filformat: CSV eller Excel (enbart ett ark)
- Teckenkodning: UTF-8
- Kryptering: Filen ska levereras som krypterat ZIP-arkiv eller med regionens sedvanliga krypteringsmetod.
- Leveransadress: Skicka den krypterade filen till andreas.stjarnstrom@mfd.se
- Krypteringsnyckel: Skickas i ett separat e-postmeddelande till samma adress.